

Kjønnskvoltering i politikken – et utbredt, men kontroversielt tiltak

Mari Teigen, Sebastian Teigen Nygård og Ragni Hege Kitterød

Institutt for samfunnsforskning
Notat 2024:10

© Institutt for samfunnsforskning
Notat 2024:10

Institutt for samfunnsforskning
Munthes gate 31
Postboks 3233 Elisenberg
0208 Oslo

ISBN (digital): 978-82-7763-824-9
ISSN (digital): 2704-1891

www.samfunnsforskning.no

Innhold

Forord	4
Sammendrag	5
English Summary.....	6
Innledning.....	7
Stor uenighet om kjønnskvoltering i politikken.....	10
Analyser av betydningen av flere faktorer samtidig	13
Analysemetode.....	13
Resultater.....	14
Avslutning.....	16
Litteratur	18
Vedlegg	19

Forord

CORE SURVEY 2022 – Likestillingsundersøkelsen er en undersøkelse om befolkningens syn på ulike likestillingsspørsmål. Undersøkelsen er laget av CORE – Senter for likestillingsforskning ved Institutt for samfunnsforskning og ble gjennomført av Kantar Public våren 2022. Undersøkelsen kartlegger holdninger til likestilling i politikk, utdanning, arbeidsliv og familie og tar opp både gamle og nye tema. Resultatene publiseres i tidsskriftartikler, rapporter og mindre notater. Dette notatet viser analyser av befolkningens holdninger til kjønnskvolter i politikken.

Oslo 5. mars 2024

Mari Teigen, Sebastian Teigen Nygård og Ragni Hege Kitterød

Sammendrag

Forfatter	Mari Teigen, Sebastian Teigen Nygård og Ragni Hege Kitterød
Tittel	Kjønnskvoltering i politikken – et utbredt, men kontroversielt tiltak
Sammendrag	<p>Dette notatet analyserer befolkningens holdninger til kjønnskvoltering i politikken basert på data fra CORE SURVEY 2022 – Likestillingsundersøkelsen. Resultatene viser at det er betydelig uenighet om dette spørsmålet. Det er 41 prosent som støtter kvotering i politikken og 32 prosent som er imot. Kjønnsforskjellene er markante, hvor 54 prosent av kvinnene er for kvotering, mens kun 30 prosent av mennene er av samme oppfatning. Blant kvinner er det flere som støtter opp om kvotering i politikken enn som er mot, mens det blant menn er flere motstandere enn tilhengere av dette. Det er også verdt å legge merke til at relativt mange svarer "verken eller" eller "vet ikke" på dette spørsmålet. Blant kvinner er oppslutningen om kvotering i politikken størst blant de godt voksne (30-44 år og 45-66 år) og minst blant de yngste. Blant menn er det de eldste som skiller seg klart fra de yngste som mer positive til kvotering. Partipreferanser er også viktige, der Rødt- og SV-velgere er mer positive, mens Høyre-, FrP- og KrF-velgere er mer skeptiske. En grunn til at befolkningen er ganske delt i synet på kvotering i politikken kan være at partipolitikken oppfattes som ganske likestilt og kjønnsbalansert, og det derfor synes unødvendig med regler som regulerer kjønns sammensetningen.</p>
Emneord	Holdninger, likestilling, kjønnskvoltering i politikken

English Summary

Author	Mari Teigen, Sebastian Teigen Nygård og Ragni Hege Kitterød
Title	Gender Quotas in Politics - A Widespread, But Controversial Measure
Summary	<p>This report analyzes the public's attitudes towards gender quotas in politics based on data from the CORE SURVEY 2022 - Gender Equality Survey. The results show that there is significant disagreement on this issue. There are 41 percent who support quotas in politics and 32 percent who are against. The gender differences are striking, where 54 percent of women are in favor of quotas, while only 30 percent of men share the same view. Among women, there are more who support gender quotas in politics than those who are against, while among men, there are more opponents than supporters of this. It is also worth noting that quite a few respond "neither nor" or "don't know" to this question. Among women, the support for quotas in politics is greatest among the middle-aged (30-44 years and 45-66 years) and least among the youngest. Among men, it is the oldest who clearly differ from the youngest as more positive towards quotas. Party preferences are also important, with Red and SV voters being more positive, while Conservative, Progress Party, and Christian Democratic Party voters being more skeptical. One reason that the population is quite divided in their view on quotas in politics could be that party politics is perceived as quite equal and gender-balanced, and therefore it seems unnecessary with rules that regulate gender composition.</p>
Index terms	Attitudes, gender equality, gender quotas in politics

Innledning

Kjønnskvoltering vil si at det innenfor et område etableres regler for å sikre kjønnsbalanse (Teigen, 2003). I Norge er kjønnsbalanse i politikk og næringsliv et politisk mål i seg selv. Det kommer til uttrykk i politiske partiers regler for nominasjon til verv i folkevalgte og interne styringsorganer, i en tverrpolitisk praksis for sammensetning av norske regjeringer, og i lovbestemmelser om sammensetningen av offentlige nedsatte styrever, råd og utvalg, av styrene i statseide og samvirkeide bedrifter og av styrene i allmennaksjeselskaper.

Kvoteringsordninger blir ofte oppfattet som kontroversielle fordi de berører spørsmål om hva som er demokratisk, rimelig og rettferdig, og særlig hva som er grensene for normer om likebehandling. Kjønnskvoltering begrunnes ofte med argumenter om rettferdighet, ressurser/nytte eller interesser (Hernes 1982; 1987). *Rettferdighetsargumenter* for kjønnskvoltering har for eksempel handlet om at kjønnsbalanse må reguleres for å sikre retten til lik deltakelse, og at kjønnskvoltering er nødvendig for å veie opp for en ubevisst tendens til å prioritere menn eller for tidligere forskjellsbehandling av kvinner. *Ressurs- eller nytteargumentet* for kjønnskvoltering går typisk ut på at samfunnet går glipp av det underrepresenterte kjønns erfahrungsgrunnlag og kompetanse. En variant av dette argumentet handler om at kjønnsbalanse vil sikre at begge kjønns erfaringer blir representert (typisk i politikken). En annen variant går ut på at kjønnsbalanse vil sikre at den samlede talentreserven i befolkningen utnyttes på best mulig måte (typisk i næringslivet). *Interesseargumentet* vektlegger at menn og kvinner kan ha ulike og motsetningsfylte interesser, og at en jevn kjønnsrepresentasjon vil sikre at ulike interesser blir bedre representert.

Motstanderne av kjønnskvoltering tar gjerne utgangspunkt i de samme normative posisjonene som tilhengerne av kvotering, men med en annen argumentasjon. *Rettferdighetsargumentet* mot kjønnskvoltering går for eksempel ut på at slike ordninger bryter med prinsipper om ikke-diskriminering og likebehandling ved at de innebærer en urimelig favorisering ut fra gruppetilhørighet, som i praksis innebærer en diskriminering av de som ikke tilgodeses. *Ressurs- eller nytteargumentet* mot kjønnskvoltering har vært formulert som argumenter om at slike ordninger vil føre til at det ikke er de best kvalifiserte som blir rekruttert, at kvotering kan virke mot sin hensikt ved at de som kvoteres inn, «stemples» som mindre dyktige, eller at kvotering vil virke demotiverende på dem som opplever at deres sjanser svekkes fordi kvoteringen omfatter andre grupper enn den de selv tilhører.

I de senere årene har det blitt veldig populært med kvoteringsregler for å fremme kjønnsbalanse i politiske beslutningsfora, og omkring 150 land verden over har innført en eller annen form for kjønnskvoltering (Hughes, Krook & Paxton, 2015). Det er imidlertid stor variasjon i type ordninger, som nasjonale bestemmelser om lik representasjon av kvinner og menn, reserverte seter til det

underrepresenterte kjønn, eller mer frivillige ordninger hvor politiske partier har regler om kjønnsbalanse.

I Norge har mange politiske partier hatt kvoteringsordninger i flere tiår.¹ Venstre var først ute med vedtak om kjønnskvalitering allerede i 1974, Sosialistisk Venstreparti (SV) fulgte like etter i 1975, deretter kom Arbeiderpartiet i 1983, Senterpartiet i 1989, Kristelig Folkeparti (KrF) i 1993, Rødt i 2007 og Miljøpartiet De Grønne (MDG) i 2010. Blant partiene som er representert på Stortinget, skiller Høyre og Fremskrittspartiet (FrP) seg ut ved at de ikke har vedtatt regler om kjønnskvalitering, verken ved sammensetning av valglistor eller i partiinterne styringsorganer.

De politiske partienes kvoteringsregler har bidratt til at kjønnsfordelingen i nasjonal- og lokalpolitikken har blitt mer balansert over tid, selv om anledningen til å gi personstemmer kan påvirke kjønnsfordelingen i lokalpolitikken (Seegaard, Kjær & Saglie, 2022). Det er imidlertid vanskelig å si hvor stor betydning kvoteringsordningene har hatt. Kjønnsfordelingen blant representantene har i hovedsak blitt jevnere, også i ett av partiene som ikke har regler om kjønnskvalitering. I dag er kjønnsfordelingen blant Høyres stortingsrepresentanter 50/50, mens FrP har kun 10 prosent kvinner blant sine representanter.

Det overordnede bildet er med andre ord at kvinner har erobret en stor del av den politiske makten som representasjon på Stortinget innebærer, nesten på linje med menn (se figur 1). Samtidig viser analyser at både de horisontale og vertikale maktstrukturene på Stortinget er kjønnskjevne.

Kjønnsammensetningen i stortingskomiteene (horisontal) og i Stortingets ulike lederposisjoner (vertikal) viser at kvinner er sterkere representert enn menn i justis-, sosial-, kirke- og undervisningskomiteene, og at menn er sterkere representert enn kvinner i finans- og næringskomiteene og noe sterkere representert i lederposisjonene på Stortinget (Allern, Karlsen & Narud, 2019).

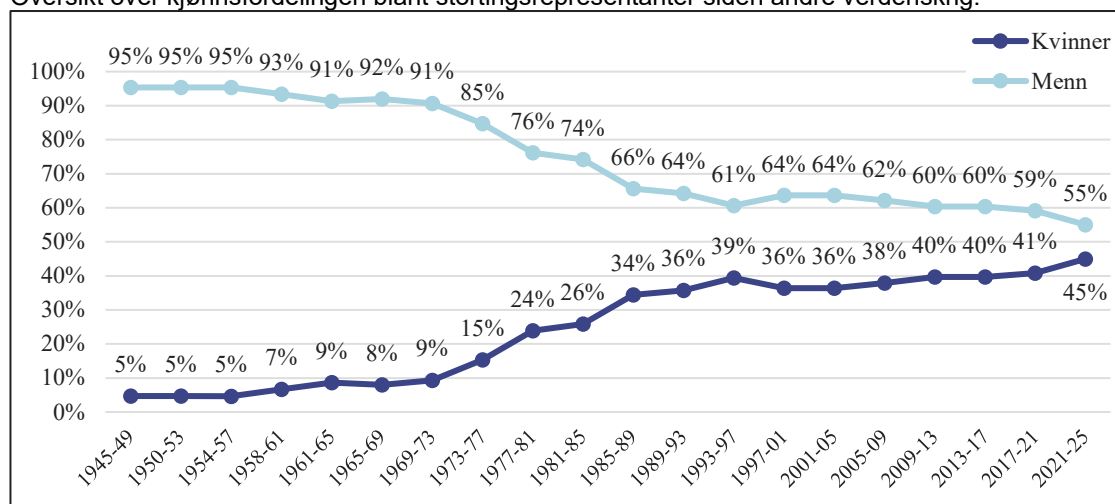
---

¹ Venstre har kun kvotering for interne styringsorganer, mens kandidatkvotering (som som oftest vil si at det praktiseres annenhver mann og kvinne) er reguleringer som er vedtektsfestet i partiene Rødt, SV, Arbeiderpartiet, Senterpartiet og KrF.

Figur 1

Oversikt over kjønnsfordelingen blant stortingsrepresentanter siden andre verdenskrig.

Kilde: Stortinget. Kjønn (stortinget.no)

I dette notatet undersøker vi befolkningens holdning til kjønnskvotering i politikken, basert på et spørsmål stilt i CORE SURVEY 2022 – likestillingsundersøkelsen (se tekstboks om datagrunnlag).

Spørsmålet var formulert som følger: «*Er du enig eller uenig i at det bør finnes regler som sikrer at det er omtrent like mange kvinner og menn på Stortinget?*»

Svaralternativene var som følger: (1) Helt enig, (2) Delvis enig, (3) Verken eller, (4) Delvis uenig, (5) Helt uenig, (6) Vet ikke

Svarene måler altså i hvilken grad folk gir sin tilslutning til kjønnskvotering i politikken, nærmere bestemt på Stortinget.² I analysene omtaler vi dette som holdning til kvotering i politikken.

² Vi har ikke undersøkt holdninger til ulike former for kvotering i politikken, for eksempel om det skal være lovregulering av kjønnsfordelingen på Stortinget eller som nå, med at partiene selv har vedtatt regler for kjønns sammensetning.

Datagrunnlag

Analysene er basert på **CORE SURVEY 2022 – Likestillingsundersøkelsen**, som er en webbasert undersøkelse om befolkningens syn på ulike likestillings spørsmål, utarbeidet av CORE – Senter for likestillingsforskning ved Institutt for samfunnsforskning.

Undersøkelsen ble gjennomført av Kantar Public våren 2022. Nettoutvalget består av 4 099 respondenter i alderen 18–89 år.

Av alle som fikk invitasjon til å delta, var det 32,6 prosent som fylte ut spørreskjemaet før undersøkelsen ble lukket. Svarprosenten varierer litt mellom grupper. Kantar Public har konstruert en vekt som korrigerer for skjevheter knyttet til kjønn, alder, utdanning og geografisk bosted og gjør at sammensetningen av nettoutvalget blir likere populasjonen. Vekten benyttes i analysene i dette notatet. Antall observasjoner vises uvektet.

Undersøkelsen kartlegger befolkningens holdninger til ulike likestillingsspørsmål, fordeling av familie- og yrkesarbeid, samt en del bakgrunnsinformasjon. En del bakgrunnsopplysninger er også hentet fra informasjon som allerede er lagret i GallupPanelet. Mer informasjon om undersøkelsen finnes i [dokumentasjonsrapporten](#).

Analysene i dette notatet omfatter kvinner og menn i alderen 18–79 år. Vi utelukker respondenter som ikke svarte på hva de synes om kvotering til Stortinget (10 stykker). Analyseutvalget omfatter da 4 013 respondenter, 2 154 kvinner og 1 859 menn.

Stor uenighet om kjønnskvoltering i politikken

Svarfordelingen på spørsmålet om holdning til kjønnskvoltering i politikken viser at befolkningen er ganske delt i synet på dette (se figur 2).³ I befolkningen sett under ett er det flere som er enige i at det bør være kvotering i politikken, enn som er uenige, men motstanderne utgjør også en betydelig andel. Mens 41 prosent er enten helt eller delvis enige i at det bør være kvotering til Stortinget, er 32 prosent helt eller delvis uenige i dette. Bare 13 prosent er imidlertid helt enige i at det bør være kvotering, og en tilsvarende andel er helt uenige. 22 prosent har valgt det nøytrale svaralternativet «verken eller», mens 4 prosent har svart «vet ikke». Samlet sett har altså omtrent en av fire i befolkningen ikke en klar oppfatning om hvorvidt det bør være kjønnskvoltering til Stortinget.

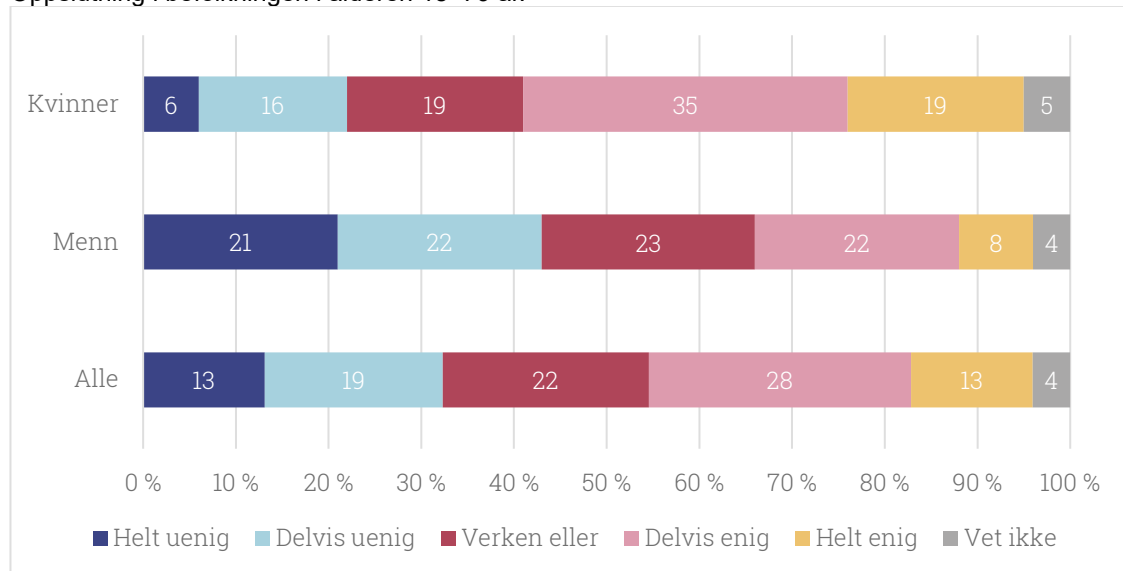
Det er store kjønnsforskjeller i synet på kvotering i politikken. Langt flere kvinner enn menn mener det bør være kvotering til Stortinget. Over halvparten av kvinnene (54 prosent) er enten helt eller delvis enige i at det bør være slik

³ I figur 2 har vi snudd om på svaralternativene i forhold til det som ble angitt i spørsmålet, slik at de vises i rekkefølge fra «helt uenig» til «helt enig».

kvotering, mens bare 22 prosent er helt eller delvis uenige i dette. Blant menn er de tilsvarende andelene henholdsvis 30 og 43 prosent. Blant kvinner er det altså flere som støtter opp om kvotering i politikken, enn som er motstandere av dette, mens det blant menn er flere motstandere enn tilhengere av slik kvotering.

Figur 2.

Det bør innføres regler som sikrer at det er omtrent like mange kvinner og menn på Stortinget. Oppslutning i befolkningen i alderen 18–79 år.

N = 4 013 (alle) / 2 154 (kvinner) / 1 859 (menn).

Note: Vi har snudd om på svaralternativene i forhold til det som ble angitt i spørsmålet, slik at de vises i rekkefølge fra «helt uenig» til «helt enig».

Tabell 1 viser oppslutningen om kvotering i politikken blant ulike grupper i befolkningen. Vi viser andelene som er helt eller delvis enige i at det bør finnes regler som sikrer at det er omtrent like mange kvinner og menn på Stortinget, og vi ser på forskjeller etter alder, utdanningsnivå (høyeste fullførte utdanning)⁴, geografisk bosted og partipreferanse, målt ved stemmegivning ved siste stortingsvalg (i 2021). Andelene vises for alle og separat for kvinner og menn.

⁴ Dette er basert på opplysninger fra respondentene, lagret i GallupPanelet. Vi skiller mellom grunnskoleutdanning, videregående allmennfaglig utdanning, videregående yrkesfaglig utdanning/fagskole, universitets-/høgskoleutdanning inntil 4 år (høyere utdanning, kort) og universitets-/høgskoleutdanning av minst 5 års varighet (høyere utdanning, lang). Som fagskole regnes her yrkesrettet utdanning av ½–2 års varighet som bygger på yrkesfaglig utdanning.

Tabell 1.

Andel som er helt eller delvis enig i at det bør innføres regler som sikrer at det er omtrent like mange kvinner og menn på Stortinget. Prosent.

	Alle	Kvinner	Menn
Alle	42	54	30
Alder			
18–29 år	38	49	28
30–44 år	42	58	27
45–66 år	44	56	31
67–79 år	42	49	35
Utdanning			
Grunnskole	34	42	26
Allmenn VGS	41	48	33
Yrkesfag/fagskole	42	58	29
Høyere utdanning, kort	42	55	30
Høyere utdanning, lang	46	57	32
Bosted			
Oslo	43	53	31
Viken	40	51	29
Østlandet ellers	43	57	29
Agder, Rogaland	43	57	30
Vestlandet ellers	41	55	28
Trøndelag	41	53	30
Nord-Norge	45	54	36
Partipreferanse			
Rødt	58	63	52
SV	57	63	46
Arbeiderpartiet	48	57	37
Senterpartiet	43	59	29
MDG	49	65	36
KrF	28	43	13
Venstre	49	63	35
Høyre	34	45	23
FrP	24	39	17
Andre partier	22	45	14
Stemte ikke	33	36	31
Ikke stemmerett	45	50	38
Husker ikke / vil ikke svare	42	51	27

Note: Tallene gjelder for respondenter i alderen 18–79 år.

For befolkningen sett under ett (venstre kolonne i tabell 1) er det kun små forskjeller mellom aldersgrupper i oppslutningen om kvotering i politikken, og det er også beskjedne forskjeller mellom personer bosatt i ulike deler av landet. De som har kortest utdanning (grunnskole), slutter imidlertid opp om kvotering i politikken i mindre grad enn grupper med lengre utdanning, og, som vi kunne vente, er det klare politisk skillelinjer. Størst oppslutning om kvotering i politikken ser vi blant velgerne til Rødt og SV (58 og 57 prosent), og lavest oppslutning ser vi blant velgerne til FrP og KrF (24 og 28 prosent). Kvinner er mer positive til kvotering i politikken enn menn i samtlige grupper, men gruppeforskjellene er til dels litt forskjellige. Blant kvinner er det for eksempel de to midtre aldersgruppene (30–44 år og 45–66 år) som er mest positive til

kvotering i politikken, mens det blant menn er de eldste (67–79 år) som er mest positive. De politiske skillelinjene er i stor grad sammenfallende for kvinner og menn.

Analyser av betydningen av flere faktorer samtidig

Oversikten i tabell 1 viser altså hvordan oppslutningen om kvotering i politikken varierer med én og én faktor (alder, utdanning, bosted og partipreferanse). For å få en bedre forståelse av sammenhengen mellom synet på kvotering i politikken og de ulike faktorene, har vi inkludert flere faktorer i samme analyse. Vi kan da isolere betydningen av enkeltfaktorer. For eksempel kan vi se på forskjeller mellom aldersgrupper, gitt at de har samme kjønn, utdanning og bosted.

Analysemetode

Synet på kvotering i politikken er altså den avhengige variabelen i disse analysene. Vi har laget en dummyvariabel (med verdier 0/1), der 1 reflekterer at man er helt eller delvis enig i at det bør være slik kvotering, mens de som har valgt et av de andre svaralternativene, har fått verdien 0 (helt eller delvis uenig, verken eller, vet ikke). Kjønn, alder, utdanning, bosted og partipreferanse utgjør de uavhengige variablene i analysene. Deskriptiv statistikk for de uavhengige variablene vises i vedleggstabell 1.

Som analyseteknikk bruker vi en lineær sannsynlighetsmodell. For hver faktor, eller uavhengige variabel, har vi definert en referansegruppe som de øvrige gruppene sammenlignes med. Regresjonskoeffisienten kan da tolkes som forskjeller i sannsynligheten for å ha verdien 1 (enig) sammenlignet med verdien 0 (uenig, verken eller, vet ikke) på den avhengige variabelen mellom ulike kategorier innenfor de uavhengige variablene (kjønn, alder, utdanning, bosted og partipreferanse). Hver kategori sammenlignes da med referansekategori (Hellevik, 2009; Mood, 2010).

Resultatene vises som plott som angir relative forskjeller mellom de ulike gruppene i sannsynligheten for å være enig i at det bør innføres regler som sikrer at det er omtrent like mange kvinner og menn på Stortinget (se figur 3 og 4). Hver gruppe sees altså i forhold til referansekategori. Plott til høyre for den vertikale linjen betyr større oppslutning om / enighet i kvotering i politikken enn referansekategori, mens plott til venstre for den vertikale linjen betyr at en gruppe slutter mindre opp om slik kvotering enn det referansekategori gjør. Referansekategoriene innenfor hver uavhengige variabel (kjønn, alder, utdanning, bosted og partipreferanse) er plottene som ligger på den vertikale linjen. Plottene som ikke ligger på linjen, viser relative forskjeller innenfor hver variabel. De horisontale strekene viser 90 prosent (tykk strek) og 95 prosent (tynn strek) konfidensintervall. Dersom konfidensintervallene ikke overlapper

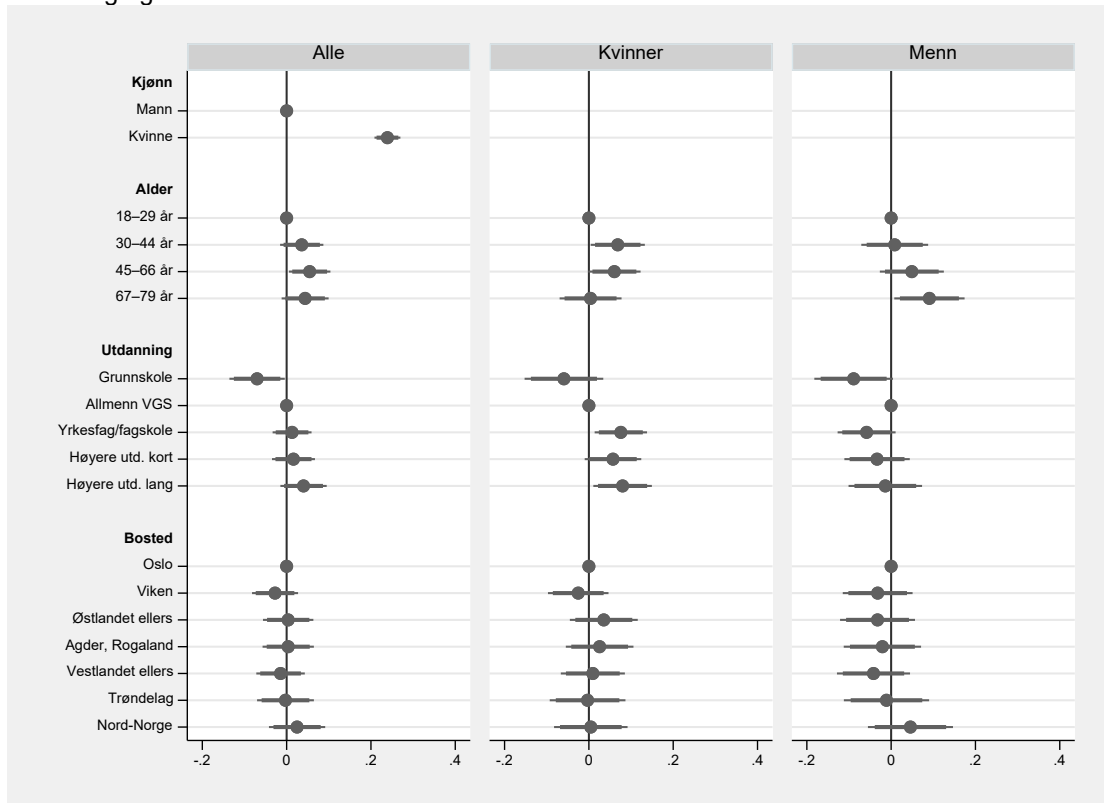
hverandre eller referansekategorien (den vertikale linjen), foreligger det statistisk signifikante forskjeller mellom ulike grupper for en gitt variabel. For grupper/kategorier med forholdsvis få observasjoner (for eksempel utdanning på grunnskolenivå – se vedleggstabell 1) blir det gjerne stor usikkerhet ved estimatene og dermed brede konfidensintervaller.

Resultater

Analysene for hele befolkningen sett under ett (figur 3, venstre plott) viser at kvinner klart oftere enn menn støtter kvotering i politikken. Dette er det samme mønsteret som vi så i figur 2, og kjønnsforskjellen er altså markant også når vi justerer for alder, utdanning og bosted. For øvrig ser vi at personer i aldersgruppen 45–66 år støtter opp om kvotering i politikken i litt større grad enn den yngste aldersgruppen (18–29 år), og at de som har utdanning på grunnskolenivå, er mindre tilbøyelige til å støtte opp om kvotering i politikken enn de som har allmennfaglig videregående utdanning (referanse). Det er ingen klare forskjeller mellom personer bosatt i ulike deler av landet i oppslutningen om kvotering i politikken.

Figur 3

Det bør innføres regler som sikrer at det er omtrent like mange kvinner og menn på Stortinget. Resultater fra multivariate analyser for alle og separat for kvinner og menn. Betydningen av alder, utdanning og bosted.

Note: Analysene er gjennomført med lineære sannsynlighetsmodeller.

Konstantledd = 0,259 (alle) / 0,447 (kvinner) / 0,321 (menn).

N = 4 013 (alle) / 2 154 (kvinner) / 1 859 (menn).

Analysen for kvinner (figur 3, midtre plott) og analysen for menn (figur 3, høyre plott) viser til dels litt ulike gruppeforskjeller. Blant kvinner er det mer støtte til kvotering i politikken i aldersgruppene 30–44 år og 45–66 år enn i den yngste aldersgruppen (referanse), mens det blant menn er den eldste aldersgruppen som skiller seg klart fra den yngste aldersgruppen, med høyere oppslutning om kvotering i politikken. Dette er omtrent det samme mønsteret som vi så i de bivariate analysene i tabell 1, og det gjelder altså også når vi tar høyde for utdanning og bosted. For øvrig ser vi i figur 3 at kvinner med høyere utdanning og kvinner med yrkesfaglig videregående utdanning er mer tilbøyelige til å støtte kvotering i politikken enn kvinner med allmennfaglig videregående utdanning (referanse). Dette mønsteret ser vi ikke for menn. Her er de med grunnskoleutdanning i mindre grad positive til kvotering i politikken enn de som har allmennfaglig videregående utdanning (referanse), men utover dette er det ingen klare forskjeller mellom utdanningsgrupper blant menn. Verken for kvinner eller for menn ser vi klare forskjeller i oppslutning om kvotering i politikken etter hvor de er bosatt i landet.

Figur 4 viser resultatene av analyser av betydningen av politisk ståsted. Vi har definert dem som stemte Arbeiderpartiet ved siste stortingsvalg, som referanse. Også alder, utdanning og bosted inngår i analysene, men vi viser kun resultater for partipreferanse samt for kjønn.⁵ Analysene for alle sett under ett (venstre plott) viser at velgerne til Rødt og SV er mer tilbøyelige enn Arbeiderpartivelgerne til å støtte opp om kvotering i politikken, mens velgerne til KrF, Høyre og FrP i mindre grad støtter opp om slik kvotering. Det er noe overraskende at KrF-velgerne i mindre grad støtter kvotering, gitt partiets retningslinjer for kjønnsbalanse på valglistene og i interne styringsorganer. Vi ser også at de som stemte på andre partier og lister enn dem som er definert i analysen, samt de som ikke stemte ved sist stortingsvalg, i mindre grad er positive til kvotering i politikken enn velgerne til Arbeiderpartiet. Det ser altså ut til å være klare politiske skillelinjer i synet på kvotering i politikken, noe vi også så i de bivariate analysene i tabell 1. Mønsteret for betydningen av partipreferanse er omtrent det samme i analysen for kvinner (midtre plott) som i analysen for menn (høyre plott).⁶ Selv om mønstrene langt på vei er sammenfallende for kvinner og menn, er det viktig å huske på at oppslutningen om kvotering i politikken er høyere blant kvinner enn blant menn.⁷

Vi kan ellers legge merke til at også denne analysen viser en klar kjønnsforskjell i oppslutningen om kvotering i politikken (figur 4, venstre plott). Også når vi tar hensyn til at kvinner og menn har litt ulike partipreferanser, er kvinner altså

⁵ Variablene alder, utdanning og bosted har omtrent samme betydning i disse analysene som i analysene vist i figur 3, men det er noen endringer. Forskjellen mellom kvinner med høyere utdanning (kort eller lang) er ikke statistisk signifikant når det justeres for politisk stemmegivning, og for menn er det ingen signifikante forskjeller mellom utdanningsgrupper i den utvidede modellen.

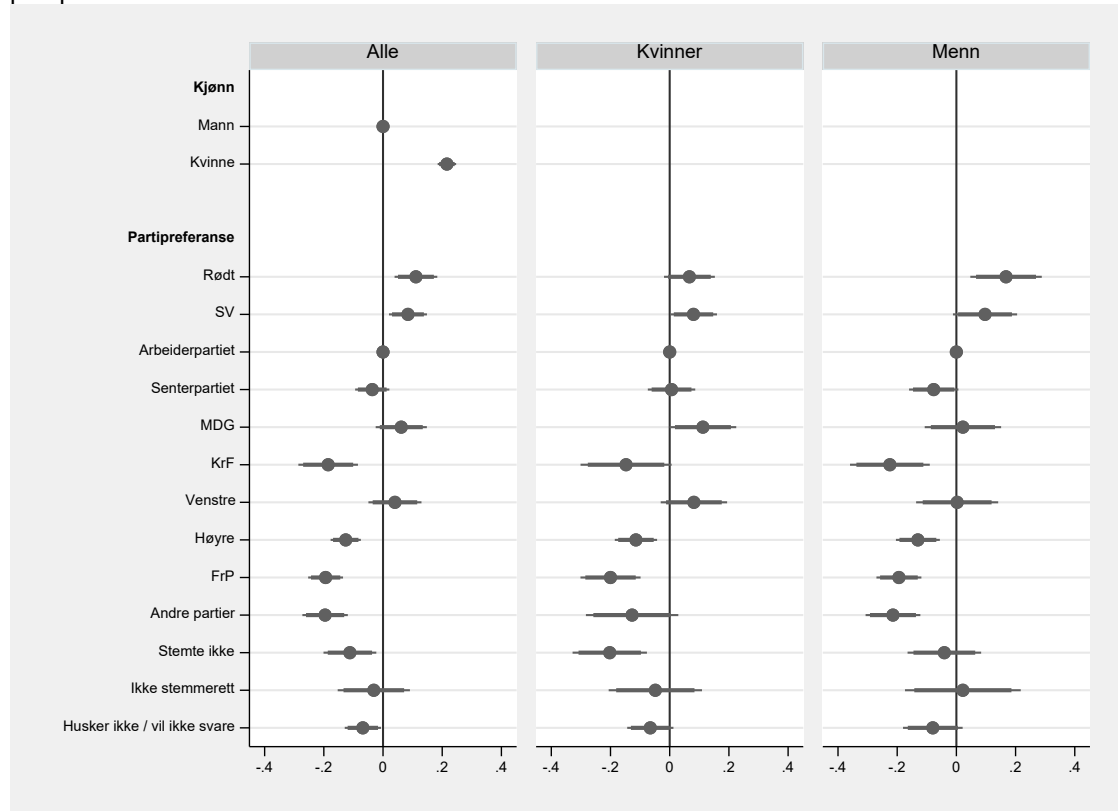
⁶ Disse analysene viser imidlertid litt færre signifikante forskjeller enn analysen for alle sett under ett (venstre plott), noe som blant annet bunngrunnen er at analysene er basert på færre respondenter, og at det dermed er større usikkerhet ved estimatene.

⁷ Konstantleddet er derfor høyere i analysen for kvinner enn i analysen for menn (se note til figur 4).

oftere enn menn positive til at det bør innføres regler som sikrer at det er omtrent like mange kvinner og menn i politikken.

Figur 4

Det bør innføres regler som sikrer at det er omtrent like mange kvinner og menn på Stortinget. Resultater fra multivariate analyser for alle og separat for kvinner og menn. Betydningen av partipreferanse.

Note: Analysene er gjennomført med lineære sannsynlighetsmodeller. Det er kontrollert for alder, utdanning og bosted.
 Konstantledd = 0,284 (alle) / 0,443 (kvinner) / 0,348 (menn)
 N = 4 013 (alle) / 2 154 (kvinner) / 1 859 (menn).

Avslutning

Analysene viser at befolkningen som helhet er ganske delt i synet på kjønnskvotering i politikken. Særlig blant menn er det mange som er uenige i at det bør være regler som sikrer at det er omtrent like mange kvinner og menn på Stortinget. Det er også verdt å legge merke til at det er relativt mange som har svart «verken eller» eller «vet ikke». En grunn til at befolkningen er ganske delt i synet på kjønnskvotering i politikken, kan rett og slett være at partipolitikken oppfattes som allerede ganske likestilt og kjønnsbalansert, og at det derfor er flere som synes at det er unødvendig med regler som sikrer kjønnsbalanse. På den andre siden er det overraskende at uenigheten er såpass stor med tanke på at de fleste politiske partiene, med unntak av Høyre og FrP, har slike regler i sine vedtekter. Det er imidlertid ikke sikkert at disse reglene er allment kjent. KrF-velgerne er særlig interessante i denne sammenhengen. De er blant dem som oftest er uenige, noe som er overraskende gitt at partiet lenge har hatt regler for kjønnsbalanse. Det er imidlertid ikke gitt at velgerne mener det samme som

partimedlemmer og ledelsen i et politisk parti i alle spørsmål. La oss også knytte en siste kommentar til spørsmålsformuleringen. Vi har spurt om det bør innføres regler som sikrer at det er omtrent like mange kvinner og menn på Stortinget. Spørsmålet kunne vært stilt på en annen måte, gitt at de fleste partiene vedtok slike regler allerede for flere tiår siden. Disse reglene er ikke nødvendigvis godt kjent, men spørsmålsformuleringen kan likevel ha skapt forvirring. Spørsmålet kunne ha vært mer presist, for eksempel ved at vi hadde spurt om oppfatninger om de ordningene som flere av de politiske partiene allerede praktiserer, eller ved at vi hadde spurt mer generelt om i hvilken grad respondentene mener det er viktig eller ikke viktig med en jevn kjønnsrepresentasjon i politiske beslutningsfora.

Litteratur

- Allern, E. H., Karlsen, R. & Narud, H. M. (2019). Kvinnerepresentasjon og parlamentariske posisjoner. *Tidsskrift for kjønnsforskning*, 43(3), 230–245. <https://doi.org/10.18261/issn.1891-1781-2019-03-07>
- Hellevik, O. (2009). Linear versus logistic regression when the dependent variable is a dichotomy. *Quality & Quantity*, 43(1), 59–74. <https://doi.org/10.1007/s11135-007-9077-3>
- Hernes, H. (1982). *Staten – kvinner ingen adgang!* Oslo: Universitetsforlaget.
- Hernes, H. (1987). *Welfare State and Woman Power: Essays in State-Feminism*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Hughes, M. M., Krook, M. L. & Paxton, P. (2015). Transnational Women's Activism and the Global Diffusion of Gender Quotas. *International Studies Quarterly*, 59(2), 357–372. <https://doi.org/10.1111/isqu.12190>
- Mood, C. (2010). Logistic Regression: Why We Cannot Do What We Think We Can Do, and What We Can Do About It. *European Sociological Review*, 26(1), 67–82. <https://doi.org/10.1093/esr/jcp006>
- Seegaard, S. B., Kjær, U. & Saglie, J. (2022). Why Norway has more local councillors than Denmark: a crack in the Nordic gender equality model? *West European Politics*, 46(2), 401–424. <https://doi.org/10.1080/01402382.2022.2050590>
- Teigen, M. (2003). *Kvotering og kontrovers. Om likestilling som politikk*. Oslo: UniPax.

Vedlegg

Vedleggstabell 1.

Deskriptiv statistikk for analyseutvalget. Vektet. Prosent

	Alle	Kvinner	Menn
Kjønn			
Kvinner	50	100	
Menn	50		100
Alder			
18–29 år	20	19	20
30–44 år	26	26	27
45–66 år	36	37	35
67–79 år	18	18	18
Utdanning			
Grunnskole	8	8	8
Allmenn VGS	19	21	18
Yrkesfag/fagskole	39	36	42
Høyere utdanning, kort	19	19	18
Høyere utdanning, lang	15	17	14
Bosted			
Oslo	14	15	14
Viken	22	23	22
Østlandet ellers	14	14	15
Agder, Rogaland	14	14	15
Vestlandet ellers	17	17	17
Trøndelag	9	8	9
Nord-Norge	9	9	9
Partipreferanse			
Rødt	7	8	6
SV	8	10	6
Arbeiderpartiet	19	20	17
Senterpartiet	11	11	12
MDG	4	4	5
KrF	2	2	2
Venstre	4	4	4
Høyre	17	16	18
FrP	8	5	11
Andre partier	4	2	6
Stemte ikke	4	3	4
Ikke stemmerett	2	2	1
Husker ikke / vil ikke svare	10	13	7
Antall respondenter	4013	2145	1859